

לישב בסוכה אחת

"לכן, כשהתורה בוחרת לסכם את מפעל חייו של משה רבינו, שהוציא את עם ישראל מצרים, קרע את הים, נתן את התורה – היא בוחרת לסיים במעשהו ההרואי של משה רבינו, מעשה של מסירות נפש למען העם היהודי. זהו משה רבינו, וזהו הלקח שיש ללמוד ממנו לדורות: מסירות נפש למען יהודים".

מעצם טבעם, אנשי תקשורת הם שגירים. בחיכוך של איש התקשורת עם אנשים בשטיבל ובמטוס, במכולת ובבית המדרש – הוא נחשף לרחשי לב הציבור, שבוחר להעביר דרכו מסר לעולם הרחב. הרי בתפיסתו של הקורא הממוצע – לאוחז בעט יש קווים פתוחים לכל מרכזי העשייה והשלטון הבינלאומיים. "תגידו לאנשים שם למעלה ש...". זו פתיחתה של פנייה אופיינית שכל איש תקשורת במחוזותינו מכיר אותה, משל היינו יושבים עם טראמפ לקפה של בוקר ויוצאים למסעות ציד עם פוטין בערב.

אם לזקק את תמצית תגובות הציבור בשנת תשע"ו – נראה כי המסר העולה מהן הוא צורך משווע בסובלנות פנימית. דורנו התברך בלומדי תורה, הושפע במעשי חסד, התרווה בעובדי השם. דור זכאי מבחינות רבות. אבל אם יש נקודת תורפה אחת כאובה – כזו הדורשת מאתנו, האנשים הקטנים, לחזק את בדקי הבית הציבורי – זהו חוסר היכולת שלנו להכיל את מי ששונים מאתנו במארג היהודים היראים לדבר השם. כולנו חכמים, כולנו נבונים, כולנו עובדי השם. כל אחד מאתנו גדל בבית מדרש מסוים שלאורו הוא משתית את חייו. אבל דומה כי לעתים אנו זקוקים לחצות עשרה אוקיינוסים עד שנצליח להכיל את אורח חייו של יהודי חרדי מהחוג המקביל. האם זוהי גזירת שמים?!

הדעת אינה סובלת שדבקות בדרך אחת בעבודת השם תחייב חוסר כבוד לתורה ולעבודת השם שבהן נוהג יהודי אחר. איככה היה לנו כזאת, שילדים נשמעים בקרנות רחוב מדברים בביזיון על השונה מהם, לועגים למנהיגים רוחניים ממחנה מקביל, מטילים רפש ביהודים שאינם נראים כמותם?! והתופעה הזו, לצערנו, הולכת ונעשית בולטת וצורמת מיום ליום.

זמן שמחננו, העת שבה נפרשת סוכת שלום מעל כל עם ישראל לצבעיו ולסוגיו – הוא גם זמן לחישוב מסלול מחדש. הגיע הזמן לשנות חשיבה. בריסקאים כברסלבאים, בעלי תשובה כאברכים אמריקנים, צופי שיעור המוצי'ש בלוויין כלובשי כתונת פסים מבית תולדות אהרן, וכל היהודים שהשולחן הערוך הוא מרכז חייהם, לבם נטוע בעולמה של תורה והינם בכלל החרדים לדבר השם – אחים הם. לא משנה באיזה נוסח מתפללים, לאיזו קרן צדקה תורמים ואיך נשמע ההיגוי בתפילה – בני איש אחד נחנו, וכולנו מכוונים למקום אחד.

זהו השיעור הנצחי שמעניק לנו רוענו הנצחי, משה רבינו ע"ה, בחיתומה של תורתנו הנצחית: מסירות נפש ליהודים. כדי להימנע מפגיעה ביהודים חוטאים שעליהם נגזרה כליה, החליט משה לוותר על מתנת חייו ולשבר את מכתב האלוקים. ואנחנו, למה אנחנו נדרשים בסך הכל? לתת כבוד לתפיסה אחרת בעבודת השם; להעניק מקום לבית מדרש שונה; לכבד את מי שהעדיפו את ההלכה על הפלפול, את תורת הקבלה על לימוד הגמרא או את דרך הלמדנות על נתיב המוסר. משה רבינו מוסר את נפשו לעובדי עבודה זרה – ואילו אנחנו איננו יודעים לתת מקום ליהודים יראים ושלמים?!

"עם זו יצרת לי – תהילתי יספרו", אומר הקדוש ברוך הוא. בורא העולמים אומר שכל יהודי הוא תהילה בשבילו – לא משנה זווית מגבעתו ואורך מעילו. כלום יש בדינו צידוק מוסרי כלשהו לבזו ליהודי שהקדוש ברוך הוא מתפאר בו?

אם יש ממד של שליחות בעבודה שלנו כסופרים ועיתונאים המתחככים עם הציבור – זו היכולת שלנו לנצל את ההשפעה כדי לדפוק על השולחן שוב ושוב ולומר: אין השכינה שורה אלא מתוך אחדות אמת ואהבת ישראל. כולנו בני איש אחד, ועלינו לחתור למציאות של 'ברכנו אבינו כולנו כאחד'. זהו יופיו של פונדק זה; זוהי מטרת קיומו המרכזית של עיתון 'משפחה'.

ביום שבו נחוש אהבה והערכה אמיתיים לכל יהודי החרד לדבר השם – נהיה ראוים לגאולת עולמים.

וראוים כל ישראל לישב בסוכה אחת.

חג שמח!

ערב בן 13 הייתי אז, חודש לאחר בר המצווה שלי. לראשי חבשתי מגבעת חדישה שנשלפה מתוך קופסת קרטון ממותגת של חברת הכובעים 'עתידי' ז"ל. תחושת רענונות והתחדשות פשטה בכל ישותי. עשיתי אז צעדים של התחלה בעולמה של ישיבה.

כדרכם של חסידים, את ימי ההתעלות של חודש תשרי עשיתי הרחק מהבית, מעברו השני של האוקיינוס האטלנטי. הצטופפתי בין אלפי חסידים שבאו מקצות העולם לעשות יחד את החודש השביעי במחיצתו של הרבי מליובאוויטש זי"ע בשכונת קראון הייטס הברוקלינאית. תפילות הימים הנוראים עברו עלי בתחושות מעורבות: התנאים החומריים היו מינימליסטיים עד אימה. פרשנו למנוחה במחסנים תת קרקעיים, שורצי פרעושים ושאר מרעין בישין. הארוחות היו דלות. התנאים ספרטניים עד בלתי נסבלים.

מצד שני, החוויה הרוחנית הייתה מרוממת גם עבור נער קטן, רך בשנים: התפילות ספוגות הרגש, שעות הלימוד הרצופות והשהייה באטמוספירה שכולה אינטנסיביות רוחנית – השכיחו צרכים מינימליים שנער זקוק להם, כמו מיטה חמה, שלוש ארוחות ביום, מקלחת טובה ופינה לחילוף עצמות. את חודש תשרי הזה לא אשכח. מתוך רצף החוויות הזה, היה רגע אחד שזכור לי יותר מכל: ליל שמחת תורה בקראון הייטס. אלפי חסידים צעדו רגלית במשך שעות, כדי להביא את שמחת החג לבתי כנסת מרוחקים בניו יורק רבתי. חלקם צעדו שש שעות ויותר לכל כיוון, חצו את גשר ברוקלין, והגיעו עד לשכונות דוגמת קווינס ופיין-טאון. בניין 770 היה ריק למחצה – היו בו רק ישישים ונערים, שישבו מול הרבי והשתתפו בהתוועדות, כאשר אט אט הצטרפו אליהם אלה ששבו מהצעדות הארוכות.

האווירה הייתה רצינית. לאחר שבעה ימים של ריקודים סוחפים ברחובות ברוקלין שנמשכו עד אשמורת הבוקר – לפתע כמו חזרה אווירת יום כיפור לשרור בהיכל למשך מספר שעות. הרבי דיבר בידיש-אוקראינית כבדה. רצינות שרתה על פניו שעה שפתח בדברים שנסובו סביב הפסוק האחרון בתורה. שאלה גדולה שאל על הפסוק האחרון. הנה תוכן השאלה כפי שנחקקה בראשי כנער בר מצווה:

בסיומו של ספר דברים, לאחר כל דברי המוסר מלבו הגדול של משה רבינו לבני ישראל, מסכמת התורה את מפעל חייו של אביר הרועים: "וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה וְלְכָל הַמִּזְרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מִשֶּׁה לְעֵינָי כָּל יִשְׂרָאֵל". רש"י מסביר ששלוש התיבות המסיימות את התורה מתייחסות לשבירת הלוחות בידי משה ברדתו מההר, לאחר מעשה העגל: "לענין כל ישראל – שִׁנְשָׂאוּ לְבוּ לְשִׁבּוֹר הַלּוּחוֹת וְהַסְכִּימָה דַּעַת הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁנֵאמַר: 'אֲשֶׁר שִׁבְרַת' – יִיִּשֶׁר כּוֹחַךְ שִׁשִּׁיבְרַת".

שאלה אדירה נשאלת כאן, אמר הרבי מליובאוויטש. כלום מכל מפעל חייו של משה רבינו, נזר הבריאה, איש האלוקים שדיבר עם בורא העולם פנים אל פנים, המנהיג בעל מסירות הנפש שהקריב את חייו למען העם היהודי, רועה ישראל שהוציא את העם ממצרים, נתן את התורה, הוריד את המן והוליק את עמו ארבעים שנה במדבר – נותר להיפרד ממנו דווקא באזכורה של הטרדיגיה הכואבת ביותר בתולדות העם היהודי? האמנם שבירת הלוחות היא פסגת מנהיגותו של משה רבינו עד שדווקא בה נחתמת התורה?!

בשלב הזה פרץ הרבי מליובאוויטש בבכי מר. דקות ארוכות התקשה להתגבר על בכיו, שהרטיט את בית המדרש כולו, שהלך והתמלא אט אט באלו ששבו מן השכונות המרוחקות. "זוהי מעלתו של רועם הנאמן של בני ישראל!" הרעים הרבי בקולו. "לא רק שהפקיר את מציאותו להגן על עם ישראל בעת שכשלו בחטא העגל; כאשר הבין שהלוחות הראשונות אינם נותנים מקום לבעלי עבירה ושיכולתם לפגוע בציפור נפשו – בני ישראל – משה רבינו לא היסס לרגע: הוא שבר את הלוחות כדי להצילם מעונש. לאחר שיצא שם רע על כנסת ישראל – משה רבינו קרע את שטר הכתובה, ובכך הגן עליהם מכליה!"

בכיו של הרבי התגבר עתה. "מדובר הרי בלוחות שהם 'מעשה אלוקים' ומכתב אלוקים. הם נכתבו כביכול על ידי הקדוש ברוך הוא, ומשה קיבלם מידו. אין בכל העולם חפץ יקר יותר מלוחות שנכתבו ונמסרו על ידי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. אבל משעה שהבין משה רבינו שהלוחות הללו יכולים לפגוע, משום שמרוב קדושתם אינם נותנים מקום לבעלי תשובה – רועה ישראל יצא לדרך ארוכה, וכמו אמר: לוחות שמותאמים רק לצדיקים ואין בהם מקום לבעלי תשובה – אין מנוס מלשוברם. זה הזמן לצאת למסע ארוך עד לקבלתם של לוחות שניים, מעשה ידי אדם, וכך להגיע ל'סלחתי כדברך' של יום הכיפורים.